

2. Методичні рекомендації щодо проведення бесід з учнями закладів загальної середньої освіти з питань поведінки у надзвичайній ситуації. Лист МОН України № 1/3485-22 від 17.03.2022. URL : https://kcas.com.ua/docs/voenny_stan_oficialni_documentu/1_%203485_%2022%20Додаток_2_.pdf.
3. Навчально-методична скарбниця НУШ 5-6 класи URL : https://docs.google.com/spreadsheets/d/1mC99CMln4MEbhW_G4v62ptgK8i0MpJAv/edit#gid=1559956736
4. «Про надання грифа “Рекомендовано Міністерством освіти і науки України” підручникам для 5 та 6 класів закладів загальної середньої освіти». Наказ МОН № 254 від 08.03.2023. URL : <https://drive.google.com/file/d/1YpAiZA3U-t8XtPGmS4pAyiMXhCWFsNAw/view>.
5. Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти. Наказ МОН № 289 від 01.04.2022 року. URL : https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/86195/
6. «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України». Указ Президента № 143/2022 від 16.03.2022. URL : <https://www.president.gov.ua/documents/1432022-41729>
7. Про надання грифа «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» підручникам для 7 класу закладів загальної середньої освіти. Наказ МОН № 124 від 05 лютого 2024 року. URL : https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/91362/

РОЗВИТОК ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ МАЙБУТНІХ КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

*П'ятигора Л.С., Бабенко І.В.
Полтава, Україна*

Явище лідерства виявляється в усіх сферах нашого життя, його можна назвати умовою ефективної роботи будь-якої організації. Суперечливість і непередбачуваність багатьох соціальних явищ викликають дедалі більшу потребу в лідерах, здатних самостійно і творчо діяти в обставинах, що динамічно змінюються. Звісно ж, що у суспільстві, яке розвивається відповідно до принципів ринкової економіки та політичної демократії, лідерство виступає як дієвий інструмент соціального прогресу. Потреба у лідерах та лідерстві як механізмі підвищення ефективності життєдіяльності соціальних інститутів існує практично в усіх сферах суспільного життя: економічній, політичній, науковій, культурній, освітній тощо.

Трансформації, що відбуваються у соціально-економічному та культурному житті, переконливо показують, що кризові явища у суспільстві неможливо подолати без вирішення проблем освіти та виховання людини та

громадянина. В умовах становлення ринкової економіки, плюралістичного політичного устрою, соціальних відносин нового типу взято курс на розвиток освіти як відкритої державно-суспільної системи на основі розподілу відповідальності між суб'єктами освітньої політики та підвищення ролі всіх учасників процесу – учнів, педагогів, батьків, закладів освіти. Перехід від державного патерналізму до моделі взаємної відповідальності супроводжується зростанням варіативності програм навчання, різноманітністю організаційно-правових форм установ та організацій у сфері освіти, розширенням можливостей вибору спеціальностей та майбутніх професій.

Нині лідерство постає як складне багатопланове явище, яке визначається цілою низкою факторів. В основному феномен лідерства визначається взаємодією ряду змінних, основними з яких є: психологічні характеристики особистості самого лідера; соціально-психологічні характеристики членів малої групи, особливості ситуації, в якій знаходиться група, та характер розв'язуваних завдань.

Незважаючи на те, що значна кількість питань у рамках зазначеної проблематики ретельно опрацьовано і детально вивчено, залишається все ж таки ряд проблемних питань, які демонструють наявність вкрай значущих аспектів. Є досить серйозні заперечення уявленням про існування універсального набору психологічних якостей, які «роблять» людину лідером, класифікація типологій та стилів.

Услід за Д. Алфімовим ми поділяємо думку, що лідер – це «авторитетний член групи, який підкоряє своєму впливу інших людей та має своєрідний управлінський статус, заснований на найбільш ефективному поєднанні різних джерел влади. «Ефективний лідер» – це особистість, яка має значний вплив на думку й поведінку членів групи та яка планує, організовує, контролює діяльність підлеглих з метою вирішення завдань, поставлених перед групою, передаючи їм своє бачення майбутнього й допомагаючи їм адаптуватися до нового» [1, с. 50].

Лідерські якості – це узагальнена сукупність особистісних та ділових якостей, які дають можливість людині успішно впливати на інших, надихати їх та вести за собою для досягнення спільної мети. Лідерські якості дозволяють сприйняти та задовольнити специфічні потреби організації на кожній стадії розвитку та вибрати такий стиль взаємодії з колективом, який дозволить конструктивно вирішувати завдання розвитку сучасної освітньої організації.

Різні дослідники називають безліч якостей, що трактуються лідерськими. Ми виділяємо такі складові лідерських якостей керівника закладу освіти: індивідуально-особистісні (знання та почуття себе, впевненість у собі, активна життєва позиція, моральна відповідальність, надійність, лідерська Я-концепція); організаційно-управлінські (постановка цілей на майбутнє, гнучкість поведінки, вміння створювати команду, здатність контролювати результати діяльності, вміння організувати колектив на вирішення поставленого завдання); соціально-психологічні (уміння створювати умови для конструктивної роботи, справедливість, здатність відстоювати інтереси, співробітників та установи) тощо.

Без сумніву, кожен лідер повинен мати особливі якості, які відрізняють його від інших членів колективу. Педагогічний вуз має високий потенціал у створенні умов для розвитку лідерських якостей майбутнього керівника закладу загальної середньої освіти. Безумовно, формування професійних якостей у студентів та магістрантів залежить від професійної мотивації та знань про якості, необхідні сучасному керівникові.

Процес професійної підготовки майбутніх керівників закладів загальної середньої освіти включає декілька ключових етапів:

1. Теоретичне навчання: оволодіння теоретичними знаннями з педагогіки, управління та психології. Це забезпечує базу для розуміння основних принципів керівництва та лідерства.

2. Практичні заняття: тренінги, майстер-класи та рольові ігри, які допомагають майбутнім керівникам розвивати практичні навички управління колективом, вирішення конфліктів та прийняття рішень.

3. Стажування: безпосередня практика в закладах освіти під керівництвом досвідчених наставників. Це дозволяє майбутнім керівникам застосовувати набуті знання та навички в реальних умовах.

4. Саморефлексія та зворотний зв'язок: процес саморефлексії допомагає майбутнім керівникам оцінити свої сильні та слабкі сторони, а зворотний зв'язок від наставників та колег – визначити напрямки для подальшого розвитку.

Отже, розвиток лідерських якостей у майбутніх керівників закладів загальної середньої освіти є ключовим аспектом їх професійної підготовки. Сучасні виклики вимагають від керівників не лише знань і навичок, але й високого рівня лідерства, здатності мотивувати колектив та адаптуватися до змін. Ефективна система професійної підготовки, яка включає теоретичне навчання, практичні заняття, стажування, коучинг та постійну самоосвіту, сприяє формуванню компетентних та впевнених у собі лідерів, готових до управління закладами освіти в умовах сучасного світу.

Список використаних джерел:

1. Алфімов Д. В. Зміст феномену «лідерські якості особистості». *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. Запоріжжя, 2010. Вип. 11 (64). С. 44-51.

ПРОЦЕСИ СТАНДАРТИЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ МАРКЕТИНГОМ ІННОВАЦІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ

*Рудченко О.О., Школяр С.П.
Полтава, Україна*

Процеси стандартизації управління маркетингом інновацій організації передбачають впровадження системного комплексного підходу з метою оптимізації ефективності і досягнення організаційних цілей через інтегроване та цілісне управління ресурсами, процесами, технологіями та людьми [1, 2]. Слід зазначити, що у маркетинговій діяльності кожної організації на всіх стадіях життєвого циклу продукції поєднуються стабільний та інноваційний процеси, які взаємодіють та доповнюють один